

Innspilt musikk i barnehagen

Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?

Henrikke Ramstad

[kandidatnummer: 115]

Bacheloroppgave

[Emnekode: BHBAC3910]

Trondheim, April 2021

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

FORORD

Jeg ønsker å takke alle som har hjulpet meg i arbeidet av denne bacheloroppgaven. Det har vært en lang og krevende periode, med lange studiedager og mye arbeid. Det har også vært en ekstremt lærerik periode, hvor jeg har lært mer om meg selv som barnehagelærer og fått mer erfaring og kunnskap som jeg kan ta med meg inn i det videre arbeidet mitt i barnehagen.

Jeg vil først rette en stor takk til informantene mine som stilte opp til intervju. Jeg setter stor pris på at de tok seg tid til å hjelpe meg med å svare på de spørsmålene jeg hadde rundt tema. Uten informantene mine hadde det vært vanskelig å utforme denne oppgaven. Takk!

Deretter vil jeg gjerne takke veilederne mine Morten Sæther og Sissel Mosve Bjørnbet for hjelp, veiledning og støtte under denne perioden. Dere har gitt meg mange gode råd og hjelp når jeg har trengt det som mest.

Takk til mine aller nærmeste venner og familie som har bidratt med motivasjon og støttende ord under denne perioden. En spesiell og ekstra stor TAKK til samboeren min Thomas som har vært min største støttespiller og motivator i prosessen med bachelorskriving.

Tusen takk!

Trondheim 30.04.21

Henrikke Ramstad

Innhold

FORORD	2
1 INNLEDNING	4
1.1 PROBLEMSTILLING	5
1.2 OPPGAVESTRUKTUR	5
2 TEORI	6
2.1 MUSIKK I BARNEHAGEN	6
2.2 MUSIKK OG FØLELSER.....	7
2.3 DIGITALE VERKTØY I BARNEHAGEN	8
2.3.1 <i>Innspilt musikk</i>	8
2.4 BARNES MEDVIRKNING.....	9
2.5 PERSONALET'S ARBEID MED MUSIKK.....	10
2.6 BARNES DELTAKELSE I MUSIKKEN	11
3 VALG AV METODE	13
3.1 OBSERVASJON OG INTERVJU SOM INNSAMLINGSMETODE.....	13
3.1.1 <i>Observasjon</i>	14
3.1.2 <i>Intervju:</i>	15
3.2 VALG AV INFORMANTER.....	15
3.3 GJENNOMFØRING AV INTERVJU	16
3.4 GJENNOMFØRING AV OBSERVASJON.....	17
3.5 ANALYSE.....	17
3.6 METODEKRITIKK.....	18
3.7 ETISKE RETNINGSLINJER	19
4 FUNN OG DRØFTING	20
4.1 MUSIKK I BARNEHAGEN	20
4.2 INNSPILT MUSIKK I BARNEHAGEN	20
4.2.1 <i>Innspilt musikk i aktiviteter og situasjoner</i>	21
4.3 PERSONALET'S ARBEID MED MUSIKK.....	25
4.4 BARNES MEDVIRKNING.....	27
4.4.1 <i>Sangvalg</i>	28
5 OPPSUMMERING OG AVSLUTNING	30
6 LITTERATURLISTE	32
7 VEDLEGG	34
7.1 INTERVJUGUIDE	34
7.2 SAMTYKKESKJEMA.....	35

1 INNLEDNING

Musikk i barnehagen kan brukes til mye, alt fra lek til språkopplæring. Musikk kan brukes som et pedagogisk verktøy og i situasjoner som stelling, påkledning, ryddetid eller samlingsstund, andre mener musikk kun er et fag. I rammeplanen (2017) er musikk omtalt under fagområdene «Kommunikasjon, språk og tekst» og «Kunst, kultur og kreativitet». (Utdanningsdirektoratet, 2017). Det står det derimot ingen spesifikke føringer for hvilke arbeidsmåter som skal brukes i arbeidet med musikk i barnehagen.

Min erfaring som student er at innspilt musikk tar stor plass i barnehagen i dagens samfunn, og aktualiteten av digitale verktøy er stor. Jeg tror både den yngre og eldre generasjonen bruker mer innspilt musikk i hverdagen nå enn før. Selv hører jeg daglig på innspilt musikk i form av spotify eller youtube. De to nettbaserte plattformene gjør musikk lett tilgjengelig for mennesker rundt hele verden. Man trenger nødvendigvis ikke å gå på konsert for å høre de nyeste sangene, og man har alle sjangre og artister et tastetrykk unna. I motsetning til bruk av CD i barnehagen er det derfor enklere å benytte seg av digital tilgjengelig musikk, ved at man får større mulighet til å utforske ulike musikksjangre. Rammeplanen for barnehagen (2017) sier at «Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte» (s.44) (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.44). Dette viser at barnehagen skal anvende digitale verktøy i det daglige arbeidet i barnehagen, men samtidig vurdere nødvendigheten og mengden.

«Musikk i barnehagen» er et tema jeg fikk interesse for i første års praksis. Gjennom praksisperioder, arbeid i barnehage og forelesninger har jeg fått mer kunnskap om bruken av og arbeidet med musikk i barnehagen. Det var en konkret observasjon med bruken av innspilt musikk som fikk meg til å ville undersøke mer rundt tema. Hvorfor brukes innspilt musikk i de ulike situasjonene og tenker personalet over dette? Hvordan påvirker personalets erfaringer og interesser bruken av innspilt musikk i barnehagen? Inspirasjonen for min bacheloroppgave startet her.

Jeg har på bakgrunn av personlig interesse og aktualitet i dagens samfunn valgt problemstillingen: «*Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?*».

1.1 Problemstilling

Det vitenskapelige navnet for innspilt musikk er «fonogrammer». I min bacheloroppgave har jeg imidlertid valgt å anvende det ikke-vitenskapelige begrepet *innspilt musikk*. Siden begrepet brukes aktivt i problemstillingen og i intervju, er det derfor mer relevant å anvende dette. Begrepet «fonogrammer» vil likevel dukke opp i sitater fra relevante forskere underveis i bacheloroppgaven.

Innspilt musikk dreier seg om digital nedlastbar musikk som er tilgjengelig gjennom telefon, datamaskin og nettbrett. Helt presist i denne bacheloroppgaven handler det om de nettbaserte plattformene spotify og youtube. Det er disse to strømmetjenestene jeg har valgt å fokusere på, og som intervjuene mine var spesifikt rettet mot. Jeg er ute etter å undersøke hvilke metoder og arbeidsmåter som brukes i arbeidet med innspilt musikk i barnehagen. Personalets tanker, meninger og refleksjoner rundt bruken av innspilt musikk i barnehagehverdagen vil være fokus. Samtidig er jeg interessert i å undersøke hvordan barn opplever og deltar i musikken, gjennom eksempelvis leken.

1.2 Oppgavestruktur

I kapittel 2 presenterer jeg teoretiske perspektiver som er relevant for mitt tema og forskningsspørsmål. I kapittel 3 begrunner jeg for mitt valg av forskningsmetode. Her presenteres strategi for utvalg av informanter og innsamlingsmetode. Gjennomføring, analyse av data begrunnes også her. I oppgavens 4 del presenterer og drøfter jeg mine funn.

Avslutningsvis oppsummerer jeg mine hovedfunn og konkluderer med et resultat for å svare på forskningsspørsmålet.

2 Teori

I dette kapittelet presenteres relevant teori for problemstillingen: Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen? Jeg trekker frem forskere og litteratur som er sentral for tema og som kan bidra til å svare på forskningsspørsmålet mitt.

For bedre oversikt i teoridelen har jeg delt opp i delkapittel. I første delkapittel presenterer jeg musikk i barnehagen og hvilken plass musikk har i det daglige arbeidet.

2.1 Musikk i barnehagen

I dag møter man musikk i mange situasjoner - enten det er på bussen, på kjøpesenteret eller i barnehagen, har alle en form for personlig definisjon på hva musikk er. Som forskeren Ruud sier er musikken til stede overalt, og det er få fenomener i våre omgivelser vi har en så intim kjennskap til som musikk (2016, s.31).

Når man skal studere bruken av musikk i barnehagen vil det være relevant å se på de ulike betydningene av hva musikk er. Sæther skriver eksempelvis at det er delte meninger for hva man opplever som musikk (2012, s.12). Det er altså individuelt og musikk trenger ikke bety det samme for deg som for meg. Et spørsmål jeg ofte har spurt meg selv er: Hva er musikk for meg? Å finne svar på spørsmålet ble vanskeligere enn først antatt. Musikkens betydning kan være noe annet for deg enn hva det er for meg. Man kan forbinde sanger med personer man har møtt, steder eller hendelser som har oppstått. «Det blir vanskelig å skille ut musikk som enestående lydfenomen uten de personlige, sosiale og kontekstuelle situasjonene musikken formidles i» (Sæther, 2012, s.12).

Rammeplanen for barnehagen (2017) er veldig generell når det kommer til sin omtale om arbeidet med musikk i barnehagen. Det står ikke noe spesifikt om hverken sjanger, musikkform eller arbeidsmåte. Under fagområdet «Kunst, kultur og kreativitet» står det at «barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker», og fagområdet omhandler «uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.51). Det er derfor svært åpne føringer for hvordan barnehagene skal arbeide med musikk i barnehagen. Musikk kan brukes i alt fra lek til språkopplæring, og brukes også som et pedagogisk verktøy i barnehagen. Stelle- og påkledningssituasjoner, ryddetid og samlingsstund er eksempler på dette. Samtidig viser forskning at fagområdet «kunst, kultur og kreativitet», herunder musikk, er et av fagområdene

som barnehager har minst fokus på i det daglige arbeidet (TFoUrapport, 2019, s.17). Det brukes altså mindre tid til estetiske aktiviteter i barnehagen.

Noe som virker å ha en sterk sammenheng er musikk og følelser. Dette temaet skal jeg derfor undersøke nærmere i neste delkapittel. Med bakgrunn i min problemstilling vil det være interessant å se om arbeidet med musikk påvirkes av assosiasjoner og følelser.

2.2 Musikk og følelser

Jeg hører på musikk når jeg er sint, lei meg eller glad. Det spilles musikk i bryllup, barnedåper, begravelser og bursdager. Musikk passer til alle sinnsstemninger. Marstal uttaler seg også om akkurat dette og sier at musikken kan både endre eller forsterke en stemning eller sinnstilstand (2008, s.116). Barn vil, i likhet med voksne, danne seg et forhold til musikk gjennom minner og personlige erfaringer. Hjernen har en evne til å oppfatte og reagere på musikk selv om vi ikke alltid er bevisste på hva vi lytter til (Ruud, 2013, s.67). Musikk og følelser vil derfor, etter min mening, ha en sterk sammenheng for barns identitetsbygging. I forbindelse med temaet og problemstillingen min kan musikk i barnehagen fungere som et pedagogisk verktøy i det daglige arbeidet. Barna kan bruke musikk for å uttrykke seg både kroppslig og språklig, og for å uttrykke følelser de ikke klarer å uttrykke. Angelo underbygger også dette ved at hun skriver at «... musikkarbeidet er en måte å arbeide med følelser og opplevelser som ikke så lett lar seg formulere språklig» (Angelo, 2012, s.120). Det ligger altså mye under begrepet musikk og inneholder kompliserte relasjoner. Musikken kan være med å forsterke følelser og musikken kan assosieres med konkrete situasjoner eller hendelser, også i barnehagen. Siden musikk og følelser virker å ha en sterk sammenheng er dette relevant å undersøke med tanke på personalets arbeid med innspilt musikk.

Musikk blir omtalt under kunnskapsområdet «Kunst, kultur og kreativitet» i rammeplanen og brukes som et pedagogisk verktøy i barnehagen. I min problemstilling om hvorfor og hvordan innspilt musikk brukes i barnehagen vil det være relevant for meg å trekke inn teori om digitale verktøy. I neste delkapittel vil jeg derfor skrive om digitale verktøy i barnehagen.

2.3 Digitale verktøy i barnehagen

Da jeg selv gikk i barnehage, kan jeg huske at vi ikke hadde annet enn en CD-spiller, og en liten flyttbar TV der vi så VHS-filmer. Et lite utvalgt av de mest kjente barnesangene på CD var alt vi hadde av tilgjengelig musikk. Vi hadde verken internett, pc eller telefon som verktøy i barnehagen, og sitatet fra Jæger og Torgersen (2012) sto svært sentralt i samfunnet: «Barn og unges mediebruk har gjerne vært sett på som uheldig og usunn for barn ...» (Jæger & Torgersen, 2012, s.95). Økt mediebruk og tilgang på digitale verktøy blant barn er på den andre siden svært sentralt i dag.

I samfunnet i dag er medier svært viktige, vi påvirkes av medier og vi påvirker mediene. Vi lever et sosialt liv gjennom medier, der vi har muligheten til å både innhente informasjon, lære og la oss underholde. (Larsen & Slåtten, 2015, s.171). Det norske samfunnet vil utvikle og forandre seg, og selv om forandring ikke er et nytt fenomen er det likevel noe profesjonen må forholde seg til (Tholin, 2015, s.247). Det daglige arbeidet i barnehagen skjer i stor grad over internett og ved hjelp av medier, også med tanke på musikk. Musikken er digital og mer tilgjengelig nå enn før. «Når lyden/musikken er digital, betyr det at den er lagret og gjengitt ved hjelp av atskilte symboler og tall. Den er digitalisert» (Torgersen, 2012, s.36). Det er enklere og mer tilgjengelig å høre på musikk nå enn før. I tillegg til at barnehager har telefoner og datamaskiner, benytter mange barnehager seg også av smartboard, prosjektor og nettbrett.

2.3.1 Innspilt musikk

Musikk for barn er ikke like avgrenset som før. Barn hører på musikk i flere forskjellige sjangre, alt fra rock til pop. «Vi lever i en situasjon med fri flyt av musikk» (Ruud, 2013, s.47). Under sjangeren barnemusikk på Spotify kan man like gjerne finne Jazz som kjente sanger fra Astrid Lindgren. Musikken som barn hører på i dag, er nødvendigvis ikke forbundet med sjangeren barnemusikk som jeg vokste opp med. Torgersen skriver at «Ikke bare har vi muligheten til å ta med oss store mengder musikk lagret på en veldig liten mikrobrikke, vi har også tilgang til enda større mengder musikk gjennom direkteavspilling (streaming) fra internett. Denne forandringen er med på å forandre våre musikklyttevane» (Torgersen, 2012, s.31). Barna påvirkes av bruken av strømmetjenester i hjemmet, og de kjenner eksempelvis igjen sanger som foreldrene lytter på. Torgersen skriver at barn føler glede og trygghet av å gjenkjenne en sang, lære den og synge eller lytte til den om og om igjen, ofte til de voksnes store fortvilelse (2012, s.40).

Musikken er til stede overalt og er mer tilgjengelig nå enn før. Barn møter musikk når de spiser, kjører til barnehagen, handler med foreldrene eller skal legge seg til å sove. Man møter musikk gjennom TV, smartboard, internett og telefoner. Hva som spilles er varierende, og barna fenges av mange ulike sjangre. I neste delkapittel skriver jeg om et av barnehagens viktigste mandat, nemlig barns medvirkning. Hvem bestemmer hvilken musikk som spilles i barnehagen?

2.4 Barns medvirkning

Som barnehagelærer student vet jeg viktigheten av barns medvirkning i barnehagen. I forbindelse med denne bacheloroppgaven ville jeg undersøke hvordan barnehagen praktiserer barns medvirkning i barnehagehverdagen med tanke på innspilt musikk.

Et av barnehagens viktigste verdigrunnlag og mandat er barnas rett til å ta del i og å medvirke i fellesskapet i barnehagen. Som ansatt i barnehagen er det viktig å fange opp og tolke de ulike signalene som barna sender. Slike signaler kan ofte være enklere å tolke fra barn som klarer å uttrykke seg verbalt, i motsetning til de aller yngste barna i barnehagen. «Vi må ha en forståelse av hvordan små barn kan uttrykke seg fritt ut fra barnets egne forutsetninger» (Larsen & Slåtten, 2015, s.275). I barnehageloven §3 står det at «Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet» (Barnehageloven, 2017, §3).

I sammenheng med musikk har barn store muligheter til å være med å medvirke i barnehagen. Barna kan bestemme hva som skal spilles av musikk i barnehagen, og under hvilke situasjoner og aktiviteter musikk skal brukes. I andre situasjoner får barn bestemme hvilket pålegg de skal ha på brødiskiva ut fra to ulike påleggstyper. Berit Bae skriver at «En vid oppfatning av medvirkning kan lett bli vag og uforpliktende for de voksne i barnehagen» (2004, s.8). Som en del av medvirkning er det derfor relevant å trekke inn begrepet medbestemmelse (Bae, 2004, s.8). Medbestemmelse handler om å delta, være med å bestemme hva som skal gjøres og hvordan (Seland, 2014, s.18; i Bae, 2004, s.8). Man er altså en del av beslutningsprosessen. Rammeplanen sier at «barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.8). På samme måte skriver Bae at medvirkning handler om å «...gi barn et rom – både i fysisk og psykisk forstand – for å uttrykke seg og virke/handle sammen med andre» (2004, s.8). Barns

rett til og rom for medvirkning bidrar derfor til inkludering. I barnehagen er man en del av et stort fellesskap, men det betyr ikke nødvendigvis at man er inkludert. Arnesen skriver at «deltakelse forutsetter ofte at en har den rette inngangsbilletten til å bli betraktet som likeverdig. Det er ikke alltid tilstrekkelig å ha ressurser, de må også bli anerkjent for at vi skal kunne snakke om inkludering» (2017, s.23). Som ansatt i barnehagen er den voksnes syn på barn viktig for å kunne praktisere inkludering. Det å se på barnet som subjekt og kompetent. «Når personalet har en forventning om at alle barn har en kapasitet til å delta sosialt, innrettes praksisen slik at barna får større muligheter til å delta. Personalets syn på barn i barnehagen (...) hadde avgjørende betydning for barns deltakelse i barnefellesskapet» (Arnesen, 2017, s.56).

Det er personalets oppgave å legge til rette for og fremme barns medvirkning i barnehagen. Personalets egne interesser og forutsetninger vil påvirke i hvor stor grad innspilt musikk brukes i barnehagen. I neste delkapittel vil jeg derfor skrive om personalets arbeid med musikk i barnehagen.

2.5 Personalets arbeid med musikk

Et sentralt tema for problemstillingen min om hvorfor og hvordan innspilt musikk brukes i barnehagen, var personalets arbeid med musikk. Jeg vet selv at mine egne holdninger og interesser påvirker hva og hvordan jeg gjør ting i barnehagen. Samtidig må man som ansatt i en virksomhet som barnehagen, forholde seg til lover, regler og rammer i det daglige arbeidet også når det gjelder musikk.

I rammeplanen, under fagområdet «kommunikasjon, språk og tekst», står det at personalet skal «... oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme» og «... bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.48-49). Dette er derfor noe man som ansatt i barnehagen skal legge til rette for. Samtidig har ikke alle barn tilgang på internett, pc, nettbrett eller telefon, noe som personalet også må ta i betraktning. Barnehagen kan gjennom å gi et minimum av kunnskap om digitalt verktøy være med å motvirke digitale skiller bland barn og bidra til utjevning (Larsen & Slåtten, 2015, s.187). Rammeplanen poengterer at «Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.43).

Som voksen i barnehagen er man også et forbilde for barna. Vestad skriver i sin doktoravhandling at «...de voksne er med på å regulere barnas musikkbruk gjennom å være

konkrete forbilder, lage regler for bruk og stille fonogrammer og avspillingsutstyr til disposisjon» (Vestad, 2013, s.22). Personalets forhold til og bruk av musikk vil derfor påvirke hvordan og i hvor stor grad musikk brukes i barnehagen. «Det er forskjell på om barnehagelæreren legger mest vekt på *hva* som synges, spilles eller lyttes til, eller om hun/han vektlegger mest det *at* det spilles, synges eller lyttes» (Angelo, 2012, s.130). Angelo skriver at «Blant voksne kan det noen ganger være slik at manglende ferdigheter på for eksempel instrument eller noter gjør at man kvier seg for å delta i musikkarbeidet» (Angelo, 2012, s.139). Personalets egne forutsetninger og interesser for musikk har derfor mye å si for bruken av musikk i barnehagen. Gode ferdigheter i musikk er en fordel i det daglige arbeidet, men det er likevel viktig å huske på at selv de med få ferdigheter kan bidra til gode musikkopplevelser sammen med barna. Det er en like stor fordel at man som ansatt i barnehagen tørr å utforske, prøve og feile.

Rammeplanen (2017) sier at det er personalets oppgave å tilby et mangfold av sanger og uttrykksformer til barna (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.49). Som personal er det derfor viktig at man er kjent med ulike sjangre og typer av barnemusikk. Det vil også være av betydelig verdi at personalet følger med på hva som trender innen musikk og hva barna hører på hjemme.

Ut fra min problemstilling er det interessant å se på hvordan barn deltar i musikken. I følgende kapittel vil jeg derfor skrive mer om barnas deltakelse i musikken der jeg blant annet trekker frem «Musicking» som sentralt.

2.6 Barns deltakelse i musikken

Musikk for meg er de følelsene og assosiasjonene jeg forbinder med musikken. Det handler om hva jeg gjør, hvem jeg er med og situasjonen jeg befinner meg i. Jeg hører på musikk når jeg vasker, lager mat, trener og gjør lekser. Small (1998) sier at «... betydningen av musikk er selve aktiviteten. Den skjer i et fellesskap som skaper mening, med det mener han ikke bare å utøve musikk, med også å lytte, komponere, danse og det å øve» (Small, 1998; i Sæther & Angelo, 2013, s.17). Det er derfor musikken kan brukes og forbindes med så mye annet enn kun utøving, også i barnehagen.

«Noen legger vekt på hvordan vi bør lytte konsentrert og oppmerksomt til musikken, mens andre er opptatt av de assosiasjoner musikken frambringer» (Ruud, 2016, s.55). I tilknytning til min problemstilling om hvorfor og hvordan barnehagen bruker innspilt musikk var det interessant å undersøke hvordan barns deltar i musikken. Selv om Elliott (1995) påpeker at

lytting så å si alltid kommer før eventuell handling til musikken (Elliott, 1995; i Vestad, 2013, s.160) velger jeg å ta utgangspunkt i Campbell (2010) sin beskrivelse av barnet som aktivt deltakende i musikken (i Vestad, 2013, s.22) og Small sitt begrep «musicking» i min bacheloroppgave (1998; i Sæther, 2012, s.17).

Campbell (2010) beskriver barnet som aktivt deltakende i musikken, og ser musikken som en større del av barns liv. Hun forteller om hvordan musikken kan observeres i barnas aktiviteter og væremåter. (Campbell, 2010; i Vestad, 2013, s.22). Campbell (2010) trekker frem hvordan barna tar del i musikken på gjennom sju kategorier; *Doing*, *integrating*, *singing*, *moving*, *playing*, *listening* og *playing with*. *Doing* er det man konkret gjør, *integrating* omhandler mangesidigheten i deltakelsen, mens *singing* er synging og *moving* er bevegelse. (Campbell, 2010; i Vestad, 2013, s.57-58). *Playing* handler om det å spille selv, eksempelvis på et instrument, mens *listening* er det å lytte til musikken. *Playing with* omhandler lek med og gjennom musikk, for eksempel klappeleker eller tromming på møbler. (Campbell, 2010; i Vestad, 2013, s.58). Ved å se på disse kategoriene som Campbell (2010) presenterer kan man altså observere barnas deltakelse i musikken på flere måter. Selv om kategoriene er presentert som sju forskjellige måter «å musikkere» på, er det likevel nødvendig å se de i sammenheng med hverandre. En musikkopplevelse for barn består ikke bare av lytting eller synging, men påvirker og stimulerer alle, eller flere sanser samtidig. Barn kan lytte til musikk på ulike måter. Noen barn lytter ved å bruke kroppen i eksempelvis tegneaktiviteter, mens andre barn lytter ved å bli helt stille (Sæther, 2012, s.93).

3 Valg av metode

Med bakgrunn i tema og problemstillingen: «Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?» Har jeg valgt å anvende en kvalitativ forskningsmetode i min bacheloroppgave. Bergsland og Jæger skriver at metode er fremgangsmåter eller «teknikker» for å gi svar på ulike typer forskningsspørsmål (2018, s.66). Når man skal velge metode er det i hovedsak to metoder å velge mellom: *Kvalitativ* og *Kvantitativ* metode. Forskjellen på disse metodene er hvordan data registreres, analyseres og hva som vektlegges. Kvalitative metoder går i dybden og vektlegger betydning, mens kvantitative metoder vektlegger utbredelse og antall. (Bergsland & Jæger, 2013, s.66).

Kvalitativ metode handler om subjektive opplevelser, og målet er forståelse og ikke forklaring. (Løkken & Søbstad, 2013, s.35). Den kvalitative metoden handler derfor om dybden, helheten og det subjektive. I bacheloroppgaven min ønsket jeg å få utdypende svar på mine spørsmål rundt tema. Jeg ville gå i dybden og undersøke informantenes arbeid, meninger, holdninger og syn. Jeg hadde allerede på forhånd bestemt meg for både problemstilling og innsamlingsmetode, og den kvalitative forskningsmetoden passet best ut fra dette. «Ideelt sett er det selve problemstillingen som bestemmer hvilken metode en skal benytte seg av, men samtidig kan valg av metode også medvirke til valg av tema og problemstilling» (Bergsland & Jæger, 2014, s.66). Noen av innsamlingsmetodene som tilhører den kvalitative metoden er observasjon, intervju, gjennomføring av prosjekter og analyser av dokumenter. (Bergsland & Jæger, 2014, s.67). I min studie valgte jeg å bruke observasjon og intervju for å innhente datamateriale.

3.1 Observasjon og intervju som innsamlingsmetode

Valget med å anvende både observasjon og intervju for bacheloroppgaven min kom på bakgrunn av at jeg allerede hadde gjort interessante observasjoner i forbindelse med problemstillingen. Jeg ville derfor intervju informantene fra samme barnehage som observasjonene ble gjort i. «Disse metodene kan utfylle hverandre på en god måte, og etter manges mening gi oss bedre data enn det en av metodene alene gjør» (Bergsland & Jæger, 2014, s.73). Dette kan også bidra til å øke nøyaktigheten og kunnskapen rundt tema, og kalles metodetriangulering. Løkken og Søbstad (2013) beskriver metodetriangulering som å «... bruke flere metoder, eller metoder «på tvers», for å øke nøyaktigheten og kunnskapen om fenomenet vi er interessert i» (s.38). På denne måten kunne jeg sammenligne funn, både likheter og forskjeller, fra både informantene og gjennom observasjon. Samtidig var jeg til

stede under observasjonene og fikk en nærhet til forskningsfeltet. Disse faktorene mener jeg styrker oppgaven min og gir et mer helhetlig bilde av forskningsspørsmålet.

I neste delkapittel skriver jeg mer om observasjon og intervju som innsamlingsmetode.

3.1.1 Observasjon

Observasjon betyr undersøkelse eller iakttagelse og handler om å legge merke til, undersøke eller holde utkikk med noe (Løkken & Søbstad, 2013, s.40). Observasjonene ble utført i forkant av arbeidet med bacheloroppgaven, og skulle i utgangspunktet ikke dreie seg om bruken av innspilt musikk i barnehagen. Dette gjorde at observasjonene ble mer interessante, siden de skjedde spontant og i en vanlig situasjon i barnehagen. «Kvalitative forskningsopplegg preges gjerne av at det ikke er lagt til rette spesielle prøvesituasjoner eller arrangementer for at forskeren skal kunne styre adferden til dem som han eller hun vil forske på. I stedet studeres fenomenet i sine «vanlige» omgivelser» (Løkken & Søbstad, 2013, s.35). Bergsland og Jæger (2014) skriver på den andre siden om viktigheten av å planlegge observasjonsarbeidet godt (s.74). Hvem observeres, hva observeres, hvorfor og hvordan, er spørsmål som man bør stille seg i arbeidet med observasjon i barnehagen. Askland (2015) skriver derimot at «en observerer ikke bare for å observere, observasjonen forplikter personalet til å gå inn i en tolkningsprosess sammen, finne handlingstiltak og følge dem opp med nye observasjoner for å vurdere resultatet» (s.174). I min situasjon hadde jeg lagt merke til ulike situasjoner der innspilt musikk ble brukt og stilte spørsmål rundt barnas og personalets deltakelse og refleksjoner. Selv om observasjonen ikke var planlagte, var det samtidig ikke bare en observasjon for å observere. Jeg dokumentere mine observasjoner i form av praksisfortellinger. «Praksisfortellinger er selvlagede fortellinger av barn og voksne om situasjoner i barnehagen» (Løkken & Søbstad, 2013, s.54). Praksisfortellinger er personlige og detaljerte, og vokser gjerne ut fra erfaringer en allerede har. De skjer spontant og er ikke planlagte observasjoner (Askland, 2015, s.193).

Siden interessen min for tema kom i etterkant av observasjonene passet de godt til problemstillingen jeg senere utarbeidet. Observasjonene var også utgangspunktet og inspirasjonen min for utformingen av intervjuguiden, viktigheten av å se observasjonene i sammenheng med intervju var derfor stor.

3.1.2 Intervju:

Som en innsamlingsmetode under kvalitativ forskningsmetode er intervju én av flere metoder å velge mellom. «Kjennetegnet ved et intervju er at en person, intervjueren, stiller spørsmål til en annen person, intervjupersonen, som svarer på spørsmålene» (Løkken & Søbstad, 2013, s.104). I min bacheloroppgave ønsket jeg å undersøke informantenes arbeid, meninger og holdninger rundt tema innspilt musikk i barnehagen. Bergsland og Jæger (2014) skriver at intervju er egnet dersom man ønsker å undersøke menneskers måte å forstå sin egen verden på. (Bergsland & Jæger, 2014, s.71). Intervju var derfor en relevant innsamlingsmetode å benytte seg av med tanke på forskningsspørsmålet.

Som forsker er min kunnskap om tema viktig, slik at spørsmålene jeg stiller er best mulig og dekker det feltet jeg ønsker å undersøke. «Kunnskap om et fenomen er nødvendig for å kunne stille de riktige og viktige spørsmålene» (Bergsland & Jæger, 2014, s.70). En viktig del av prosessen med intervju var derfor å utarbeide en intervjuguide. Jeg ville at intervjuet skulle være personlig og ikke for strukturert slik at jeg kunne få mest mulig datamateriale for problemstillingen min. «Den vanligste formen for intervjuer innen kvalitativ metode er semistrukturert eller delvis strukturert. Denne typen intervju kan best beskrives som en samtale mellom forskeren og informanten, men der gangen i samtalen er styrt av forskeren» (Bergsland & Jæger, 2014, s.71). Intervjuguiden skulle derfor ha åpne spørsmål slik at informanten selv skulle kunne formulere sine egne svar ved å bruke eksempler og erfaringer fra sin hverdag. Løkken og Søbstad (2013) underbygger når de sier at hovedpoenget med kvalitative intervjuer er at intervjupersonen formulerer sine egne svar (2013, s.107).

Intervjuguiden ble sendt inn i forkant av intervjuene slik at informantene hadde mulighet til å forberede seg.

3.2 Valg av informanter

Jeg bestemte meg ganske tidlig i prosessen for å intervju informanter jeg allerede kjente til. En viktig del av bacheloroppgaven og den kvalitative forskningsprosessen er å velge informanter for intervju (Dalen, 2011, s.45). Jeg valgte å intervju kjente informanter på bakgrunn av observasjoner jeg hadde gjort i de tilhørende barnehagene. Valget med å intervju informanter jeg allerede kjente til kan også føre til at resultatet av studien blir påvirket, noe jeg skriver mer om i kapittel 3.6 om metodekritikk.

Jeg intervjuet til sammen fire informanter, to informanter fra hver barnehage der én var barnehagelærer og én var assistent. Ved å intervju fire informanter kunne jeg innhente

materiale fra uavhengige parter og sammenligne funn. Det var også interessant å kunne sammenligne funn fra informantene fra samme barnehage. På denne måten kunne jeg få en bredere innfallsvinkel på bacheloroppgaven min. Bergsland og Jæger (2014) poengterer at det er vanskelig å si noe om hvor mange informanter som er nødvendig i en bacheloroppgave, og at det avhenger av hvor «god» informanten er (2014, s.71).

Jeg tok personlig direkte kontakt med informantene med en uformell forespørsel om å delta i intervju i sammenheng med bachelor. Jeg informerte samtidig om samtykkeskjema, frivilligheten av å delta og informantenes rettigheter. Forespørselen ble derfor gjort på en ryddig måte selv om det var en uformell forespørsel, noe jeg tror er viktig for både min og informantenes del. «Verken kontaktpersonen eller den du ønsker å intervju skal føle noe press» (Dalland, 2017, s.75).

3.3 Gjennomføring av intervju

På grunn av situasjonen med Covid-19 ble jeg og informantene enige om å gjennomføre intervjuene over zoom. Selv om jeg hadde et håp om å gjennomføre intervjuene fysisk til stede med informantene ble dette en god erstatting. Jeg hadde for eksempel muligheten til å følge med på den non-verbale-kommunikasjonen, noe jeg ikke hadde hatt gjennom et tradisjonelt telefonintervju.

Før vi begynte på selve intervjuet hadde vi en samtale om de etiske retningslinjene man har som informant, herunder samtykkeskjema og frivilligheten av å delta. Jeg brukte intervjuguiden som en ramme for samtalen med informantene (Løkken & Søbstad, 2013, s.108). Spørsmålene i intervjuguiden ble ikke stilt i fast rekkefølge, slik at jeg hadde fleksibilitet til å stille oppfølgingsspørsmål, spørre om utdyping eller lignende dersom det var behov for dette. Gjennomføringen av intervju var etter min mening profesjonell men samtidig avslappende. Jeg ga respons til informantene gjennom bekræftende kroppsspråk som blick og smil. Jeg viste interesse og kunnskap rundt tema, noe jeg mener er viktig for både meg som forsker og informantene, virker betryggende og fint for informantene.

En annen del av gjennomføringen av intervjuene var å registrere intervjudata. Å registrere intervjudata handler om å få tak i informantens perspektiv på en så fullstendig og nøyaktig måte som mulig. Jeg valgte å ha med meg en sekretær under intervjuene som notere ned hva som ble sagt. Siden båndopptaker ikke var et alternativ ble dette den beste løsningen for meg. Det er begrenset hva en rekker å notere underveis i intervjuet, samtidig er det de fullstendige sitatene som er målet. (Løkken & Søbstad, 2013, s.114). På denne måten kunne jeg rette all

min oppmerksomhet til informantene underveis i intervjuet og lytte aktivt til hva som ble sagt. «Aktiv lytting – intervjuerens evne til å lytte på en aktiv måte til det intervjupersonen sier – er også av stor betydning for intervjuets kvalitet» (Bergsland & Jæger, 2014, s.72).

3.4 Gjennomføring av observasjon

Gjennom praksisperioder og jobb dokumentere jeg observasjoner ved hjelp av praksisfortellinger. Praksisfortellingene ble utformet spontant, siden målet for observasjonene i utgangspunktet ikke var bruken av innspilt musikk. I etterkant av observasjonene hadde jeg behov for å snakke med personalet om situasjonene og hendelsene jeg hadde bemerket meg. Jeg stilte spørsmål ved arbeidsmåte og syn på bruken av innspilt musikk i barnehagen. Bergsland og Jæger (2014) skriver at når man observerer får man gjerne et behov for å snakke om det vi har observert (2014, s.73). Askland (2015) skriver at man kan se praksisfortellinger i sammenheng med at man «... vender blikket innover for refleksjon rundt egne reaksjoner og oppmerksomhet» (s.193). Siden dette var observasjoner som jeg gjorde meg litt fra dag til dag, ble det derfor observasjoner gjort på bakgrunn av egen oppmerksomhet rundt temaet. Ved at jeg brukte praksisfortellinger som observasjonstype fikk jeg vært både deltakende og utestående i situasjonene som utspilte seg. Observasjonene ble gjort på henholdsvis stor- og småbarnsavdeling, noe som i seg selv er interessant å observere og sammenligne. Samtidig kunne jeg bruke funn fra intervju og sammenligne med observasjonene.

3.5 Analyse

I forbindelse med problemstillingen «Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?», var det en veksling mellom ny og gammel kunnskap som styrte analysearbeidet. I forkant av arbeidet med bacheloroppgaven min har jeg opparbeidet meg kunnskap og meninger for temaet jeg skal undersøke, en forforståelse. Dette handler om konstruktivismen, og at «det man selv tror man forstår, kan derfor være forstått på en helt annen måte av en annen» (Askland & Sataøen, 2013, s.182). Min forforståelse er derfor noe som vil være med å påvirke hvordan jeg analyserer og tolker det datamaterialet jeg har funnet gjennom intervju og observasjon.

Jeg hadde allerede en skriftlig tekst å analysere ut fra, siden jeg brukte en sekretær. Bergsland og Jæger (2014) skriver at det finnes mange ulike måter å gjøre et slikt analysearbeid på, men at den vanligste prosedyren er å omgjøre datamaterialet til skriftlig tekst. (2014, s.81).

Analysearbeidet med lettere siden jeg allerede hadde notert ned sentrale tema og funn underveis i intervjuet. For å opprettholde god struktur i analysearbeidet valgte jeg å bruke en matrise for å sortere ut det mest relevante datamaterialet. Jeg brukte fargekoder i matrisen for å sentrere relevante tema og undertema som jeg senere brukte som overskrifter i funn og drøftingsdelen.

Når jeg skulle analysere observasjonene var det kun mine egne notater å ta hensyn til. Siden observasjonene var dokumentert gjennom praksisfortellinger, var det hendelser og situasjoner som jeg hadde opplevd og vært nær selv. Analysearbeidet av observasjonene var derfor mindre krevende. Den informasjonen fra de ulike praksisfortellingene som var mest relevant for min problemstilling ble deretter markert slik at jeg lett kunne bruke det aktivt under funn og drøftingsdelen av oppgaven. «Uansett hvilket datamateriale man jobber med, dreier alltid analysen seg om å redusere datamengden, skape orden, struktur og mening» (Bergsland & Jæger, 2014, s.81). På denne måten fikk jeg sortert ut og fokusert på det som kunne bidra til at problemstillingen ble besvart.

3.6 Metodekritikk

Når man skal velge forskningsmetode vil det være både fordeler og ulemper ved å anvende de ulike metodene. Noe som er viktig å påpeke og sette lys på, er at ingen metoder er feilfrie. Det er derfor viktig at man er kritisk til valg av metode i prosessen med innsamling (Bergsland og Jæger, 2014, s.80). «Når du har gjennomført undersøkelsen din, er det lettere å vurdere om valget av metode virkelig var det beste. Undersøkelsen kan ha vist at en annen metode muligens kunne ha gitt bedre data» (Dalland, 2017, s.55). Den kvalitative metoden var på den andre siden den metoden jeg hadde mest kunnskap om på forhånd, og var den metoden jeg mente passet best for å kunne hjelpe meg med å svare på problemstillingen.

Ved at man som forsker i en kvalitativ forskningsmetode har kunnskaper og meninger om tema på forhånd, vil dette være med å påvirke forskningen. Det å skulle undersøke et tema uten påvirkning fra egne forutsetninger og meninger vil være vanskelig, eller umulig (Bergsland & Jæger, 2014, s.68). Samtidig kan min nærhet til feltet bidra til at validiteten for bacheloroppgaven øker. Jeg kan sikre at det datamaterialet jeg samler inn er relevant for de spørsmålene jeg vil ha svar på (Larsen, 2017, s.26). Jeg ville forholde meg mest mulig

objektiv, men en bred forforståelse for tema kan føre til at man ser ting fra et annet synspunkt og er mer reflektert.

Ved at jeg valgte å intervju informanter jeg allerede hadde kjennskap til, kan dette påvirke resultatet av studien. Larsen (2017) nevner at intervjueren selv, eller selve metoden kan være med å påvirke resultatene av intervjuet. Informantene kan eksempelvis svare det hen tror at jeg som intervjuer vil at hen skal svare. (Larsen, 2017, s.29). Samtidig skriver Dalland (2017) at forskerens evne til å oppnå kontakt med intervjupersonen vil være av høy betydning (2017, s.54). Jeg vil derfor si at min relasjon og kontakt med informantene var en styrke og gode for min bacheloroppgave.

3.7 Etiske retningslinjer

I forkant av intervjuene ble informantene informert om samtykkeskjema, frivilligheten av å delta og rettighetene sine. De fikk også muligheten til å se gjennom referatet fra intervjuet for å forsikre at de ble fremstilt på riktig måte.

Jeg tildelte informantene mine, fra observasjon og intervju, fiktive navn, slik at det ikke skal være mulig å gjenkjenne informantene eller datamaterialet. «Behandlingen av personopplysninger er et viktig aspekt ved forskningsetikk, og der er lovfestet at den enkelte ikke skal bli krenket gjennom behandling av personopplysninger» (Bergsland & Jæger, 2017, s.83). Informantene mine går under de fiktive navnene Mari (B1), Silje (A1), Martin (B2) og Thomas (A2). Her står «B» for barnehagelærer og «A» for assistent, og tallene for hvilken barnehage. Informantene fra «Barnehage 1» er en «Småbarnsavdeling» og informantene fra «Barnehage 2» er en «storbarnsavdeling». Jeg valgte å bruke fiktive navn og ikke bare titler i respekt for den informasjonen informantene har gitt i arbeidet med bacheloroppgaven og samtidig opprettholde de etiske retningslinjene.

I forbindelse med observasjon ble de gjort i vanlige hverdagssituasjoner, og barna var ikke i sårbare eller utsatte situasjoner.

4 Funn og drøfting

I lys av teorien jeg har presentert i kapittel to og funnene fra intervju og observasjon, vil jeg nå drøfte sentrale funn for problemstillingen «Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?».

Jeg har valgt å slå sammen resultatene mine og drøftingen under samme kapittel for å få en bedre oversikt. De temaene jeg trekker frem er tema som underbygger teoridelen og tema som blir belyst av informantene mine eller gjennom observasjoner. Temaene jeg har valgt å trekke frem er samtidig relevant for å kunne svare på problemstillingen min. Jeg er ikke ute etter å finne svar for å sette to streker under. Jeg undersøker refleksjoner, tanker og arbeidsmåter. Jeg trekker frem både likheter og forskjeller fra de to barnehagene mine som har kommet til syne gjennom de fire informantene. Denne måten å presentere funn og drøfting på ble mer ryddig og man ser helheten i oppgaven på en bedre måte.

Kapittelet er videre delt inn i delkapittel som underbygger de mest sentrale temaene som kom frem i funnene, noe som bidrar til en ryddig og oversiktlig struktur.

4.1 Musikk i barnehagen

Som jeg skriver i teoridelen av bacheloroppgaven er Rammeplanen for barnehagen (2017) svært generell når det kommer til arbeidet med musikk i barnehagen. Det står ikke spesifikke føringer for hvilken arbeidsmåte barnehagene skal anvende, så dette virker å være opp til hver enkelt barnehage. Noe som kommer godt frem gjennom funnene mine.

De to barnehagene arbeider med musikk på litt forskjellige måter. Barnehage 1 trekker frem er at det er enklere å benytte seg av innspilt musikk og deres egne stemmer i eksempelvis samlingsstund. De fremhever tilgjengeligheten av å benytte seg av direkteavspilling fra internett (Torgersen, 2012, s.31). I motsetning kommer det til syne gjennom informantene fra Barnehage 2, at de i størst mulig grad prøver å benytte seg av instrumenter og sang foran innspilt musikk i barnehagen. Samtidig kommer det til syne at begge barnehagene bruker innspilt musikk i form av spotify eller yputube daglig, selv om både situasjon og mengde varierer. Digitale verktøy tar stor plass i barnehagehverdagen i dagens samfunn, og på en eller annen måte blir innspilt musikk brukt daglig.

4.2 Innspilt musikk i barnehagen

Som rammeplanen (2017) sier skal barnehagene bruke digitale verktøy, men samtidig vurdere om det er relevant for arbeidet (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.44-45). Jeg tolker at informantene mine er positive til bruken av innspilt musikk i barnehagen, men de poengterer

likevel at mengde og relevans for situasjonen eller aktiviteten innspilt musikk brukes i er viktig.

I spørsmål om hvorfor de bruker innspilt musikk i barnehagen sier informantene at det er vanskelig å ikke benytte seg av alle tilbudene som internett og strømmetjenestene spotify og youtube har å tilby. Samfunnets stadige utvikling er noe som trekkes frem som svært relevant for bruken av innspilt musikk. Martin (*fra barnehage 2*) og Silje (*fra barnehage 1*) trekker begge frem profesjonens nødvendighet med å følge med på samfunnets utvikling, også når det er snakk om innspilt musikk og digitale verktøy. Barna eksponeres for innspilt musikk hjemme ved at de eksempelvis har egne mobiltelefoner eller nettbrett, og har foreldre/foresatte som hører mye på innspilt musikk. I tillegg blir barna eksponert for innspilt musikk i bilen på vei til barnehagen, på butikken, i heisen eller gjennom Barne-tv.

Tilgjengeligheten av musikk preger derfor også musikkbruken i barnehagen (Jæger & Torgersen, 2012, s.31). Samtidig er det viktig å ta i betraktning at det er ikke alle barn som har tilgang til internett, pc, nettbrett eller telefon. Arnesen skriver eksempelvis at «deltakelse forutsetter at man har den rette inngangsbilletten ...» (2017, s.23). Ved å benytte seg av innspilt musikk i barnehagen, og ved at personalet har nok kunnskap om digitale verktøy kan derfor være med å utjevne sosiale forskjeller og bidra til inkludering i barnehagen (Larsen & Slåtten, 2015, s.187).

På grunn av den enkle tilgjengeligheten og alle mulighetene innspilt musikk har blir det benyttet i situasjoner som legging, utetid, samlingsstunder, ryddetid og aktiviteter som tegning og «fredagsdisco». Det er på den andre siden viktig at den pedagogiske siden ved bruken av innspilt musikk kommer til syne, slik at det ikke bare blir brukt på feil grunnlag.

Ut fra funnene er det altså varierende for hvordan barnehagen velger å arbeide med musikk. Der en barnehage velger å heller benytte seg av instrumenter velger en annen innspilt musikk. Samtidig kommer det til syne at digitale verktøy og innspilt musikk likevel tar stor plass i barnehagens daglige arbeid, både på grunn av utviklingen i samfunnet og tilgjengeligheten.

4.2.1 Innspilt musikk i aktiviteter og situasjoner

I de neste avsnittene vil jeg gå nærmere inn på observasjoner og funn jeg har gjort på bruken av innspilt musikk i barnehagene. De fire observasjonene jeg trekker frem er ment som positivt bruk av musikk. De to siste observasjonene blir også trukket frem av informantene mine i intervju, der de tar opp bruken av innspilt musikk i slike situasjoner. Her belyses også de noe negative sidene bruken av innspilt musikk kan ha i barnehagen. De neste avsnittene er derfor

basert på en sammensetning av egne observasjoner og informantenes syn, holdninger og refleksjoner rundt slike situasjoner.

Musikk i ryddetiden – musikkens assosiasjoner

Å bruke innspilt musikk i overgangssituasjoner som ryddetid er en sentral observasjon for bruken av innspilt musikk i barnehagen. Barnehage 2 har en fast «ryddesang» som spilles når det er tid for rydding. Sangen fungerer som et signal, og barna skjønner hva som skal skje. Thomas sier at «*Det er ingen spørsmål eller «tull» når denne sangen spilles over høyttalerne, og barna begynner å rydde med en gang*». Barnehagen bruker innspilt musikk som et verktøy i denne situasjonen og barna assosierer musikken til noe slik som Ruud (2016) sier (s.55). I denne overgangssituasjonen er det selve aktiviteten som er målet og ikke nødvendigvis lytting av musikk. Martin trekker også frem bruken av innspilt musikk i denne situasjonen og sier at det virker å være morsommere for barna å rydde med sangen i bakgrunnen, og de gjør hele ryddetiden til en fin situasjon. «*De synger med og noen av barna danser seg til og med gjennom ryddetiden*» (Martin, fra barnehage 2). Dette viser at man kan bruke musikk i ulike situasjoner og ikke nødvendigvis kun når man skal lytte, danse eller synge til. Ryddetiden får et helt annet konsept enn kun det å måtte rydde. Musikken skjer i et fellesskap og er mer enn kun utøving (Small, 1998; i Sæther & Angelo, 2013, s.17).

Tegning og musikk - barns deltakelse i musikken

(Praksisfortelling fra barnehage 2)

Jeg sitter ved et bord og tegner sammen med 4 andre barn. De andre barna er litt spredt rundt på avdelingen, men alle holder på med såkalte «rolige» aktiviteter. Et barn går mot pc-skjermen og spør barnehagelærer om å få sette på en sang. De setter seg ned sammen, barnet på fanget til barnehagelærer. Musikk spilles ut fra høyttalerne, lav musikk. Barna rundt tegnebordet sender et blick mot pc-skjermen, men snur seg raskt tilbake til tegnearkene igjen. Ved tegnebordet nynner barna på sangene som spilles. Blyanter fyker opp i det høyre hjørnet og ned til det venstre. Et av barna sier at «det er slik musikken ser ut». Et annet barn vil tegne en hendelse som hadde utspilt seg tidligere på dagen, og beveger både kroppen og blyanten i takt med musikken. Barnet «snakker seg gjennom» hendelsesforløpet ved å tegne streker, prikker, firkanter og andre mønstre.

Som jeg skriver i observasjonen «Musikk i ryddetiden» viser også denne observasjonen at musikk for barn er så mye mer enn kun lytting eller dansing til. Barn deltar i musikken gjennom flere kategorier og bruker flere sanser samtidig som musikken spilles i bakgrunnen.

Kategoriene som Campbell presenterer i forbindelse med begrepet «musicking» underbygger altså funnene mine (Campbell, 2010; i Vestad, 2013, s.57-58). Barna leker med musikken, og ikke i den forstand at de leker med instrumenter. Barnet uttrykker også følelser og setter «ord» på hendelsen selv om h*n ikke uttaler seg verbalt direkte til meg.

Musikk i utetiden – mangel på barnas spontane musikalske øyeblikk

Selv om bruken av innspilt musikk er varierende i de to barnehagene, har jeg gjennom funnene mine også bemerket at arbeidsmåtene er individuelle innad i barnehagene. Personalet synes å ha samme holdning til bruken av innspilt musikk. På den andre siden viser det seg at mengden av bruken av innspilt musikk er personavhengig og at det kommer an på situasjonen man befinner seg i.

*Sola skinner, og det er vindstille. Barnegruppa skal være ute hele dagen. Barna er på dissa, i sandkassa eller sykler rundt på området. Personalet sitter litt samlet på en benk og nyter finværet. Det kommer noen barn løpende bort til benken og spør om å få lov å høre på musikk. Barnehagelærer sender barna tilbake til huskene, og ber de synge sanger selv. Dette skjer flere ganger, og en assistent gir seg til slutt. H*n henter høyttaleren og setter på topplisten på spotify. Sangene som spilles er ikke typiske barnesanger, men flere av barna kan mange av sangene som spilles. «Slike dager som dette altså, sola skinner, musikk og fornøyde barn, og voksne (ler)». (Egen observasjon/praksisfortelling)*

I denne situasjonen tolker jeg at musikken hadde positiv effekt på barna. Samtidig tolker jeg at denne situasjonen utspilte seg med stor uenighet i personalgruppa. I etterkant av hendelsen hadde jeg behov for å snakke om observasjonen (Bergsland og Jæger, 2014, s.73). Bruken av innspilt musikk i utetiden blir derfor også trukket frem av informantene i intervju. Det kommer til syne at den største initiativfaktoren for bruk av innspilt musikk i utetiden er personalet. «Grensen for å sette på musikk i utetiden er lavere hos noen enn andre. Det synes å være mange faktorer som spiller inn her: humør, barnegruppe og bemanning» (Informant, barnehage 1). De voksne bruker ofte innspilt musikk i situasjoner som i utgangspunktet ikke hadde trengt musikk eller endring av fokus. Viktigheten av å benytte seg av innspilt musikk i nødvendige og relevante situasjoner er derfor stor. Bruken av innspilt musikk i denne situasjonen er noe som flere av informantene mine også trekker frem i intervju. Det kommer til syne at mangelen på barnas spontane musikalske øyeblikk er en konsekvens av økt bruk av innspilt musikk i utetiden.

«Man hører ikke de spontane reglene på dissa lenger, de spør heller om å høre en sang over høytalerne» (Informant, barnehage 1).

Storstua - Musikk for å endre fokus

(Praksisfortelling fra barnehage 1)

*Vi leker på fellesarealet, hele barnegruppa er samlet. Det er fredag og snart hentetid. Det spilles lav musikk over høytalerne, gjennom spotify. Barna leker, løper og hylar av latter og glede. Noen driver med konstruksjonslek, mens andre triller ball. Det er et generelt høyt støynivå inne på storstua, men ikke noe som plager meg siden det er såpass stort areal. Vi voksne sitter på gulvet, litt spredt slik at vi har oversikt over alle kriker og kroker. Assistenten bytter til youtube og bruker prosjektoren slik at barna kan se musikkvideoene. Samtlige av barna stopper med det de holder på med og beveger seg bort slik at de ser skjermen. Selv om noen av barna velger å fortsette med konstruksjonsleken de holdt på med, står de fleste barna «pal» foran skjermen. «Sett dokk ned å se no da» sier assistenten til barna. «Det va bedre eller ka?» sier h*n og søker bekreftelse fra resten av personalet. Assistenten puster tungt ut mens h*n setter seg på gulvet med en av de aller minste på fanget. Etter hvert som episoden er ferdig, setter h*n på flere.*

Noe som flere av mine informanter presiserte, og som jeg har skrevet flere ganger, er at bruken av innspilt musikk bør være avhengig av situasjon og at digitale verktøy skal brukes med omhu. Dette presiserer også Rammeplanen for barnehagen når det står at «Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte» og «Personalet skal vurdere relevans og egenhet og delta i barns mediebruk» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.44-45). Silje fra Barnehage 1 sier at hun har en annen holdning til bruken av Youtube i motsetning til Spotify. Hun fremhever viktigheten av å ha en tanke eller et mål ved å bruke Youtube, slik at det ikke er videoene som blir fokus, men at barna faktisk får noe ut av situasjonen. Denne praksisfortellingen beskriver en situasjon der youtube blir brukt for å endre støynivået, et støynivå som representerte lek.

Slik jeg tolker det er det vanskelig å følge rammeplanens føringer til enhver tid i barnehagen. I observasjonene «Musikk i utetiden» og «Storstua» tolker jeg situasjonen og informantene slik at bruken av innspilt musikk kommer an på personalgruppas forutsetninger. I disse

situasjonene blir innspilt musikk brukt for å endre fokus og støynivå, til personalets fordel. Jeg observerte og tolket situasjonen som en fin lekestund som ble avbrutt av personalets behov for ro. Det er viktig at slike hendelser ikke gjentas ofte i barnehagen, og at innspilt musikk ikke brukes kun for å endre fokus eller støynivå. Dette kan føre til et negativt syn på innspilt musikk, at barna føler det kun blir brukt i situasjoner der de må være stille. Rammeplanens noe åpne føringer for arbeidsmåte med musikk og barnehagens bruk av digitale verktøy er derfor opp til personalet å tolke. Selv om begge barnehagene og alle informantene virker positive til bruken av innspilt musikk, ser man at det er viktig at det brukes i riktige situasjoner og med riktig mål.

4.3 Personalets arbeid med musikk

Et av de første spørsmålene i intervjuguiden lød som følger: *Hvilket forhold har du til musikk?* Jeg ville gjerne høre informantenes personlige tanker, meninger og refleksjoner rundt temaet musikk, siden dette i stor grad kan påvirke hvordan man bruker musikk i barnehagen. Av erfaring vet jeg at musikkarbeidet i de to barnehagene varierer, og personalets arbeid og erfaringer med musikk var en viktig faktor å undersøke i studien min. Noen av svarene jeg fikk var:

Mari: Jeg har et godt forhold til musikk, hører på mye musikk hjemme. Tror Spotify er den appen jeg bruker mest i hverdagen faktisk. Har alltid levd til at musikk sier mer enn tusen ord. Bruker musikk i mange ulike situasjoner, når jeg vasker, hjelper ungen med lekser eller dusjer.

Thomas: Jeg elsker musikk og prøver å spille gitar hver dag. Musikk er så mye mer enn hva (de fleste) folk tror. Jeg har ikke verdens fineste sangstemme, men jeg synger nok høyest i barnehagen likevel.

Silje: Jeg hører faktisk ikke på så mye musikk hjemme, men dersom jeg gjør det er det som regel noe barna setter på. Eller hører jo musikk gjennom tv eller i bilen på vei til jobb, teller det?

Ut fra svarene er individuelt hva de ulike informantene legger i begrepet musikk, noe som underbygger det Sæther (2012) skriver om at det er delte meninger for hva man opplever som musikk (s.12). Samtidig nevner alle informantene mine at de forbinder musikk med noe personlig og intimt. Musikk vil derfor være vanskelig å definere uten de personlige erfaringene man har til musikk (Sæther, 2012, s.12). Alle de fire informantene nevner følelser

når de snakker om musikk. Mens Mari og Silje nevner glede, snakker Martin eksempelvis om sinne. Følelser og musikk har derfor en sammenheng med hverandre, noe Ruud (2013) underbygger (s.67). «... Man merker at det er musikk som spilles, men tenker ikke over det. Opplevelsen hadde kanskje vært annerledes uten den musikken, men tenker jo ikke slik i situasjonen» (Informant fra barnehage 1). Musikk er til stede overalt (Ruud, 2016, s.50), selv om man ikke alltid er bevisste på bruken av musikk i de ulike situasjonene klarer hjernen likevel å oppfatte musikken (Ruud, 2013, s.67).

Jeg tolker at bruken av innspilt musikk i de to barnehagene er personavhengig. Personalet i barnehagen har konstruert en egen kunnskap om tema (Askland & Sataøen, 2013, s.182). Alle de som jobber i barnehage føler seg nødvendigvis ikke komfortabel med å bruke instrumenter som gitar eller ukulele. Dersom personalet har manglende ferdigheter på et instrument eller noter vil dette føre til at man kvier seg for å delta i musikkarbeidet (Angelo, 2012, s.139). I slike situasjoner vil innspilt musikk være en enklere og lett tilgjengelig arbeidsmåte å benytte seg av. Det er samtidig viktig at personalet tørr å synge eller prøve et instrument, slik at barna ser at man ikke trenger å være artist eller musiker. Gjennom observasjon og intervju har jeg lagt merke til at de samme informantene som opplyser at de har interesse for og spiller instrumenter på fritiden, også bruker dette i barnehagen. Thomas fra Barnehage 2 spiller eksempelvis gitar i et band på fritiden og bruker gitar under samlingsstundene i barnehagen. Samtidig er han den eneste av personalet som bruker instrumenter aktivt sammen med barna på grunn av sin interesse og erfaring med musikk og gitar. På samme måte kommer det til syne at de av informantene som hører på mye musikk i form av spotify og youtube hjemme, også benytter seg av disse strømmetjenestene i større grad i barnehagen. De setter gjerne på sanger og artister de liker godt selv.

«Det er nok definitivt oss voksne som tar initiativ til å sette på innspilt musikk. Det settes ofte på musikk som de voksne vil høre på, og spesielt i situasjoner eller på dager med høyt støynivå på avdeling, der vi ønsker å flytte fokus. Samtidig får barna komme med musikkønsker» (Informant, barnehage 1)

Situasjoner med høyt støynivå eller mindre bemanning er eksempler de trekker frem der innspilt musikk brukes til personalets fordel. Selv om de voksne lager reglene for bruk av innspilt musikk er det viktig at det ikke «misbrukes» til personalets fordel. Bruken av innspilt musikk i barnehagen styres derfor gjerne av personalets egne interesser og bruk av innspilt musikk. Selv om de voksne vil høre på ulike sanger, må det fortsatt være rom for barna å være med å bestemme både når og hva som skal spilles.

4.4 Barns medvirkning

I forbindelse med bacheloroppgavens problemstilling «*hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen*», er det interessant å se på barns medvirkning. Med barns medvirkning tenker jeg i denne sammenhengen på hvem som bestemmer hva som skal spilles i barnehagen eller hvordan personalet tolker signaler barna gir. Gjennom spørsmålet «*Hvem tar initiativ til å sette på/bruke innspilt musikk i barnehagehverdagen?*» fikk jeg et større innblikk på barns medvirkning. Mari fra Barnehage 1 trekker frem en hendelse med barns medvirkning på småbarnsavdelingen.

Mari: Det er nok vi voksne som tar mest initiativ her. Så er det jo småbarn da, og ikke like lett å uttrykke seg verbalt. Da er det viktig at vi fanger opp de signalene de gir oss. Meg: Hvilke signaler kan barna sende?

Mari: det hender at barna synger/nynner på en sang de har hørt hjemme for eksempel, også setter vi den på over høyttalerne i barnehagen. Dette er jo medvirkning selv om de ikke sier verbalt at vi skal sette på den og den sangen.

*Mari forts: dette (slike situasjoner) utvikler seg ofte til å bli en skikkelig danse og synge økt. De andre barna hiver seg gjerne på. Et barn pekte eksempelvis på en ku og sa «mø» under denne sekvensen, og da skjønnte vi liksom at det var «per sin bondegård» h*n ville høre. Men her handler det om å se hele situasjonen i sammenheng da (ler). Hadde kanskje ikke vært den sangen h*n tenkte på i en annen situasjon.*

I barnehagen i dag er det et barnesyn som står sentralt – barnet som subjekt og barnets rett til medvirkning (se kapittel 2.1). Denne situasjonen som Mari trekker frem, er en observasjon jeg også har lagt merke til i barnehagen. Personalets kunnskap og forståelse av barns medvirkning er viktig i slike situasjoner. Vi må gi barna rom til å si hva de mener, og samtidig tolke og lytte til de ulike signalene barna gir. Samtidig er det viktig at personalet tar barnas alder og forutsetning i betraktning (Barnehageloven §3, 2017), kanskje spesielt på småbarnsavdeling. Informantene nevner at barns medvirkning i forbindelse med musikk er morsomt og enkelt. Barna får bestemme når og hva de skal sette på av innspilt musikk og de deltar i musikken på den måten de selv vil: begynner å danse, leke, nynne eller bare lytte til. De voksne ser på barnet som subjekt og lytter til det barna har å si eller vil gjøre med musikken (Bae, 2004, s.13).

Det er på den andre siden viktig at personalet ikke får en for vid oppfatning av barns medvirkning i barnehagen. At barns medvirkning ikke utspiller seg kun i slike situasjoner eller på disse måtene i barnehagen. «En vid oppfatning av medvirkning kan lett bli vag og

uforpliktende for de voksne i barnehagen» (2004, s.8). Plasseringen av høyttalere og digitale verktøy som datamaskin gir signaler om hvem som bestemmer *hva* og *når* musikk skal spilles i de to barnehagene. En bærbar høyttaler som henger høyt under taket i barnehagen kan tolkes slik at det er de voksnes initiativ som styrer musikkbruken. De voksne i barnehagen er med på å regulere barns musikkbruk ved at de er konkrete forbilder og lager regler for bruk av innspilt musikk og avspillingsutstyr til disposisjon (Vestad, 2013, s.22)

4.4.1 Sangvalg

«Når vi skal velge sanger, velger vi sanger som barna vil høre som de eksempelvis har hørt hjemme. Noen ganger «trumper» personalet gjennom med gamle slagere som vi gjerne vil at barna skal høre. Dette kan eksempelvis være rock.

Dette vil vi for at barna skal få erfaringer med at det er flere sjangre enn kun barnemusikk der ute. Barna liker å høre annen musikk, merker at de kjenner igjen sanger de har hørt før og det foreldrene hører på» (Informant, Barnehage 2).

Barnemusikk omhandler ikke den samme musikkategorien som jeg vokste opp med, mye på grunn av at musikklytternanene våre har forandret seg i takt med den digitale utviklingen. (Jæger og Torgersen, 2012, s.31). I funnene mine ble dette tydelig. Jeg observerte at det ble spilt mye pop og rock i barnehagene, og ikke de sangene jeg normalt sett klassifiserer som barnemusikk. Ved spørsmål om denne observasjonen sier Martin at:

«Merker veldig tydelig at foreldrene hører på mye musikk hjemme som barna tar etter. De hører jo musikk i bilen på vei til barnehagen for eksempel og når de da kommer til barnehagen spør de om å høre disse sangene. Flere hendelser der barna sier ordrett hvilken sang de vil høre selv om den er på engelsk (ler). Blir så imponert». (Informant, Barnehage 2)

Ved at de voksne i barnehagen legger til rette for at barna skal få erfaringer med ulike musikkjangre underbygger de det Rammeplanen (2017) sier om at det er personalets oppgave å tilby et mangfold av sanger og uttrykksformer til barna (Kunnskapsdepartementet, s.48-49). Det kommer frem gjennom funnene mine at det er viktig at personalet følger med på hva som interesserer barna av musikk, og hva som «trender». De trekker blant annet frem sangen «baby shark» som et kroneksempel der de voksne måtte lære seg både dansen og

sangen gjennom youtube. Informantene mine fremhever barns medvirkning som resultat av dette. Barna kjenner igjen sanger de har hørt og vil gjerne lytte til den om og om igjen, ofte til den voksnes store fortvilelse (Torgersen, 2012, s.40). Barna får erfaring med ulike sjangre ved å benytte seg av mulighetene spotify og youtube har. De lytter til det foreldrene hører på i bilen på vei til barnehagen, eller den sangen som spilles på Barne-TV. De mange mulighetene og tilgjengeligheten av innspilt musikk er derfor med på å utvikle og endre barnas musikklyttervaner slik Jæger og Torgersen skriver (Jæger og Torgersen, 2012, s.31).

5 Oppsummering og avslutning

Gjennom denne oppgaven har jeg ikke vært ute etter et svar man kan sette to streker under svaret på. Jeg har gjennom innsamlingsmetodene intervju og observasjon fått mer innsikt i hvorfor og hvordan innspilt musikk brukes i barnehagen. De fire informantene mine har gitt meg verdifull data i forbindelse med bacheloroppgaven, og jeg har lært mye. Gjennom min studie har jeg funnet både ulike og interessante funn som gir meg svar på problemstillingen min.

Bruken av innspilt musikk synes å ha blitt en større del av barnehagehverdagen, der instrumenter ikke tar like stor del. Arbeidsmåtene som blir benyttet i arbeidet med innspilt musikk er individuelt fra barnehage til barnehage, men også fra personal til personal. Dette har ifølge mine undersøkelser og funn, noe å gjøre med personalets egne erfaringer, kompetanse og holdninger til innspilt musikk. Som jeg nevnte i kapittel 2.5 om personalets arbeid med innspilt musikk, kan usikkerhet eller mangel på kompetanse med instrumenter være en avgjørende faktor for at mange velger å benytte seg av innspilt musikk. Personalet som bruker innspilt musikk aktivt hjemme, anvender også dette i større grad i barnehagen. Innspilt musikk har derfor fått en stor plass i aktiviteter eller situasjoner som legging, samlingsstund, ryddetid og utetid. Rammeplanens noe åpne føringer for arbeidsmåte med musikk i barnehagen, har derfor gjenspeilet seg i mine funn.

Utviklingen av digitale verktøy er også en stor faktor for den økte bruken av innspilt musikk i barnehagen. Barna eksponeres for innspilt musikk gjennom både TV, radio, nettbrett og ikke minst sine egne foresatte. Bruk av innspilt musikk synes også å bidra til inkludering og utjevning av digitale forskjeller i barnegruppa. Tilgjengeligheten og de mange mulighetene innspilt musikk har er også noe som bidrar til økt bruk i barnehagen. Dette synes å påvirke hva barna hører på, for barnemusikk er alt fra rock til jazz. Informantene trekker frem viktigheten av at personalet følger med på den digitale utviklingen i samfunnet, både som profesjon og som forbilder for barna. Sangvalgene i barnehagen er påvirket av hva som trender innen musikk og hva personalet bruker å høre på hjemme. Hvordan barnehagepersonalet møter og tolker barnas uttrykk gjør at voksenrollen kommer tydelig frem, og påvirker i hvilken grad og situasjon innspilt musikk brukes. Som informantene mine sier er det enkelt å benytte seg av innspilt musikk i barnehagen siden musikken og mulighetene er kun noen tastetrykk unna. Barna er deltakende i musikken gjennom mer enn lytting, og overgangssituasjoner som ryddetid får et helt nytt konsept. Innspilt musikk brukes i situasjoner og aktiviteter som legging, samlingsstund, utetid og ryddetid. Bruken av innspilt

musikk virker derfor å være en enorm ressurs i det pedagogiske arbeidet, som beriker aktiviteter som tegning og overgangssituasjoner som ryddetid.

Samtidig som alle informantene mine synes å ha en positiv holdning til bruken av innspilt musikk, trekkes også noen negative sider frem. I barnehagens daglige arbeid er det vanskelig å alltid vurdere relevans og nødvendighet for bruk av digitale verktøy, herunder innspilt musikk. Det kommer eksempelvis frem at mangelen på barns spontane musikalske øyeblikk og musikk for å endre fokus kommer personalet til gode. Informantene mine poengterer derfor at viktigheten for å anvende innspilt musikk i nødvendige og relevante situasjoner er stor, noe praksisfortellingene mine også underbygger.

Jeg vil avslutte bacheloroppgaven med et sitat fra Rammeplanen:

«Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna.

Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte»

(Utdanningsdirektoratet, 2017, s.44).

6 Litteraturliste

- Askland, L. (2015). *Kontakt med barn: innføring i barnehagelærerens arbeid på grunnlag av observasjon* (2.utg). Oslo: Gyldendal akademisk
- Arnesen, A.L. (2017) *Inkludering: Perspektiver i barnehagefaglige praksiser* (2.utg) Oslo: Universitetsforlaget
- Askland, L. & Sataøen, S.O. (2013) *Utviklingspsykologiske perspektiver på barns oppvekst*. (3.utg) Oslo: Gyldendal akademisk
- Bergsland, M. & Jæger, H. (2018) *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk
- Bae, B. & Norges kunnskapsdepartement. (2006) *Temahefte om barns medvirkning*. Oslo: Kunnskapsdepartementet
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300463-temahefte_om_barns_medvirkning.pdf
- Barnehageloven. (2017). Lov om barnehager (19. juni 2020 - nr.91). Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64#KAPITTEL_2
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal akademisk
- Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming*. Oslo: Universitetsforlaget
- Gotvassli, K.Aa. (2019). *Boka om ledelse i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Jæger, H. & Torgersen, J.K. (2012) *Medialisert barndom: Digital kultur i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget
- Løkken, G. & Søbstad, F. (2013) *Observasjon og intervju i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget
- Larsen, A.k. & Slåtten, M.V. (2015). *En bok om oppvekst: samfunnsfag for barnehagelærere*. Bergen: Fagbokforlaget
- Larsen, A. (2017). *En enklere metode: Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. (2.utg) Bergen: Fagbokforlaget
- Marstal, I. (2008). *Barnet og musikken: om betydningen af at stimulere barnets musikalske potentiale*. (2 utg). København: Hans Reitzel

- Ruud, E. (2013) *Musikk og identitet* (2.utg) Oslo: Universitetsforlaget
- Ruud, E. (2016) *Musikkvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget
- Sæther, M. & Angelo, E. (2012) *Barnet og musikken. Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærere*. (2.utg) Oslo: Universitetsforlaget
- Tholin, K.R (2015). *Profesjonsetikk for barnehagelærere*. Bergen: Fagbokforlaget
- Tjora, A. (2020). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Gyldendal
- Fagerholt, R.A., Myhr, A., Stene, M., Haugset, A.S., Sivertsen, H., Carlsson, H. & Nilsen, B.T. (Januar 2019). *Spørsmål til Barnehage-Norge 2018. Analyse og resultater fra Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til barnehagesektoren*. (TFoU-rapport 2019:2) <https://tfou.no/wp-content/uploads/2019/02/tfou-rapport-2019-2.pdf>
- Utdanningsdirektoratet (2017) *Rammeplanen for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Vestad, I. (2013). *Barns bruk av fonogrammer. Om konstituering av musikalsk mening i barnekulturelt perspektiv*. (Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo). DUO vitenarkiv. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/56283?locale-attribute=no>

7 Vedlegg

7.1 Intervjuguide

INTERVJU BACHELOR

Problemstillingen for bacheloroppgaven:

Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?

Intervjuguide:

Begrepsavklaring:

Med innspilt musikk mener jeg musikk ved bruk av strømmetjenester som Spotify og/eller Youtube.

Spørsmål:

1. Kan du fortelle litt om deg selv? (Navn, erfaring, utdanning og spesielle interesser)
2. Hvilket forhold har du til musikk, og hva betyr musikk for deg?
3. Hvordan jobber dere med musikk i barnehagen?
4. Hvordan bruker dere innspilt musikk i barnehagen?
5. Hvorfor bruker dere innspilt musikk i barnehagen?
6. Hvem tar initiativ til å sette på/bruke innspilt musikk i barnehagehverdagen?
 - a. Hvordan reagerer/responderer barna på bruken av innspilt musikk?
7. Hvilke sanger hører dere på i barnehagen?

Oppfølgingsspørsmål (skal ikke sendes inn til informantene):

1. Bruker dere musikk i form av instrumenter? Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Bruker dere innspilt musikk i faste situasjoner/aktiviteter i barnehagen? Har dere prøvd disse situasjonene/aktivitetene uten bruk av innspilt musikk?
 - a. Hvis ja/nei: Hvordan var/hadde situasjonen vært uten bruken av innspilt musikk?
3. Er barna med å bestemme hvilke sanger som skal spilles? Kan du trekke frem en situasjon der det skjedde?
4. Er valget med å benytte innspilt musikk noe dere voksne tok i barnehagehverdagen eller var det barna

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

Innspilt musikk i barnehagen

«Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å høre hvordan du/dere arbeider med innspilt musikk i barnehagen. I dette skrivet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er å få et større innblikk i hvordan du/dere arbeider med innspilt musikk i barnehagen og hvorfor.

Jeg vil også undersøke digitalisering, medvirkning og personalets egne holdninger og refleksjoner rundt tema.

Problemstilling jeg ønsker å svare på er: Hvorfor og hvordan brukes innspilt musikk i barnehagen?

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet innebærer det at du deltar på et intervju. Intervjuet vil foregå over zoom og vil ta ca. 30 – 45 minutter. I intervjuet stilles det spørsmål om ditt forhold til musikk, hvordan du jobber med musikk i barnehagen og barnas medvirkning. Spørsmålene sendes til deg i forkant slik at du kan forberede deg.

Jeg vil ha en sekretær til stede under intervjuet som vil ta notater underveis. Dere vil ikke se sekretæren da h*n sitter utenfor kameraets synsvinkel. Jeg vil også notere ned viktige ting som blir sagt selv.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg/vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg/vi har fortalt om i dette skrivet. Jeg/vi behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres ved hjelp av fiktive navn.

Prosjektet skal avsluttes 30.04.2021

Med vennlig hilsen

Morten Sæther &
Sissel Mosve Bjørnbet

Henrikke Ramstad

Prosjektansvarlig
(Veileder)

Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet **Innspilt musikk i barnehagen**. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju.

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg/vi ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.